

Implementering av ViS-dokument

**Kommunikation av gemensamma
styrdokument med syfte att stödja
implementeringen av Vård i
samverkan, ViS.**

Slutrapport

Projektägare: Tjänsteledningen (TL) HSVO i Uppsala län

Projektledare: Åsa Bachelet

Diarienummer: NVH2021-00135

Datum: 2022-12-02

Version: 1

Region Uppsala

Innehållsförteckning

Grundläggande information	2
1.1 Bakgrund	2
1.2 Syfte.....	3
1.3 Verksamhetsstrategi	4
1.4 Projektorganisationen.....	4
1.5 Händelser och historik.....	5
1.6 Arbetsätt - processer och metoder.....	6
Projektresultat jämfört med projektmål – planer kontra utfall	8
1.7 Projektmål och utfall	9
1.8 Tidplan och utfall.....	16
1.9 Utfall kostnader, inklusive resurser och utfall.....	18
Indikation effektmål	19
Fortsatta behov för att stödja implementeringen av ViS-dokument.....	22
1.10 Förslag till fortsatt arbete.....	24
Överlämning/leverans av projekt	25
1.11 Erfarenheter och observationer	25
Bilaga 1. Enkät för kartläggning av befintliga informationsflöden och kommunikationskanaler hos Uppsala läns huvudmän.....	27
Bilaga 2. Analys av representanternas, i TL HSVO, svar på enkät bilaga 2.....	1

Syftet med dokumentet

Syftet med detta dokument är att lämna en slutlig rapport av projektet Implementering av ViS-dokument, kommunikation av gemensamma styrdokument med syfte att stödja implementeringen av Vård i samverkan, ViS till uppdragsgivaren och projektägaren Tjänsteledning (TL) HSVO.

Rapporten visar även på fortsatta behov för att stödja implementeringen av ViS-dokument samt föreslår fortsatt arbete, som ska säkerställa att projektets resultat tas om hand.

Slutligen är dokumentet ett beslutsunderlag för godkännande av projektets leverans (BP4) och avslut (BP5).

Grundläggande information

1.1 Bakgrund

Region Uppsala och Uppsala läns kommuner har, utifrån författningar och nationella riktlinjer som anvisar hur och vad huvudmän inom ett län/region ska samverka om för att gagna innevånarna, tagit initiativ till utvecklad samordning mellan organisationer och verksamheter inom området hälsa, stöd, vård och omsorg.

En samverkansorganisation inom hälsa, stöd, vård och omsorg (HSVO)¹ finns för att stimulera till och underlätta aktiv samverkan och dialog på politisk och tjänsteledningsnivå. En gemensam strategi för närvårdssamverkan i Uppsala län 2021–2023² har tagits fram för att driva arbetet och underlätta samverkan genom olika styrmedel såsom överenskommelser, riktlinjer och gemensamma ekonomiska medel. Syftet med strategin är att stärka samverkan mellan Region Uppsala och länets kommuner kring arbetet med hälsa, stöd, vård och omsorg samt att säkra ett gott omhändertagande för personer som har behov av hälso- och sjukvårdsinsatser och omsorg från både Region Uppsala och länets kommuner.

Vård i Samverkan (ViS) är namnet på dokumentsamlingen³ som styr arbetet med samverkan. De utgår från författningar, nationella riktlinjer och länsövergripande överenskommelser. I riktlinjen för hantering av samverkansdokumenten i Uppsala län⁴ beskrivs ansvar, struktur och handläggning för hanteringen av de gemensamma samverkansdokumenten i Uppsala län. I strategin för närvårdssamverkan i Uppsala län 2021–2023 anges hur samverkansdokumenten antas och vem som ansvarar för

¹ [Hälsa, stöd, vård och omsorg HSVO - Region Uppsala](#)

² [strategi-2021-2023-slutversion-200923.pdf \(region uppsala.se\)](#)

³ [Vård i samverkan - Region Uppsala och kommunerna i Uppsala län](#)

⁴ [Principer för samverkan, avtal, överenskommelser, riktlinjer och rutiner \(docplus\)](#)

implementeringen av dokumenten i organisationerna. Redaktionsrådet ViS (RR ViS) ansvarar för hantering av dokumentsamlingen Vård i Samverkan (ViS), det innebär beredning av länsgemensamma samverkansdokument så som överenskommelser, riktlinjer och rutiner. Representanterna i Tjänsteledningen hälsa, stöd, vård och omsorg (TL HSVO) har övergripande ansvar för att implementera fattade beslut samt nya och reviderade gemensamma styrdokument inom sina respektive hemorganisationer och följa där antaget ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete. Verksamhetsansvariga inom hälso- och sjukvård och socialtjänst ska säkerställa att personalen arbetar i enlighet med fastställda styrdokument och processer. Implementeringen av ViS-dokument är en viktig del av ett systematiskt och fortlöpande förbättringsarbete för att utveckla och säkra verksamheternas kvalitet. En effektiv och hållbar implementering av evidensbaserade metoder, riktlinjer och handlingsprogram kräver ett genomtänkt och systematiskt tillvägagångssätt. Följsamhet till rutiner som enbart kommunicerats skriftligt och där man uppmanar att följa nya riktlinjer eller ”best practice” är oftast låg.

Utifrån länets samverkansstrukturer, nätverk och arbetsgrupper, har det framkommit att implementeringen av ViS-dokument inte har fungerat optimalt. Konsekvenserna kan då bli att det är mer fokus på respektive professions ansvarsområde än enskilda patienter och brukares behov. Beslut togs av TL HSVO i juni 2020 att det kvarstår behov att skapa en tydlig struktur och rutin för implementering av ViS-dokument inom respektive huvudman. I oktober 2020 antogs projektdirektivet för Implementering av ViS-dokument - kommunikation/information av gemensamma styrdokument med syfte att stödja implementeringen av Vård i samverkan (ViS).

Projektet är inriktat mot implementeringsprocessen för ViS dokument och har omfattat arbete för att förbättra strukturen för implementering och inte innehållet i enskilda ViS-dokument.

Projektet är ett samverkansprojekt på uppdrag från TL HSVO och har organisatoriskt varit placerat vid FOUU Nära vård och hälsa. Projektet har finansierats av stadsbidraget, Överenskommelse psykisk hälsa 2021–2022

1.2 Syfte

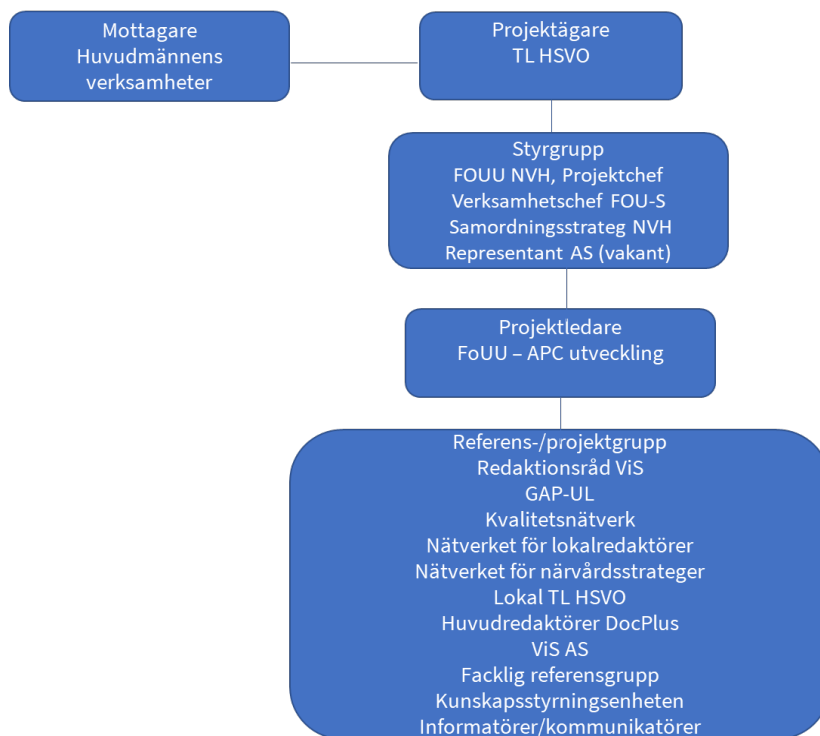
Det övergripande syftet med projektet har varit att identifiera vad som behövs för att möjliggöra och underlätta för verksamheterna att implementera ViS-dokument i det verksamhetsnära arbetet. Det innebär att ta fram en plan för hur information, kommunikation och uppföljning av ViS-dokument ska hanteras så att samarbetet mellan huvudmännen blir mera sömlöst.

1.3 Verksamhetsstrategi

Enligt Strategin för närvårdssamverkan i Uppsala län 2021–2023⁵ är en väl fungerande samverkan mellan Region Uppsala och länets kommuner kring arbetet med hälsa, stöd, vård och omsorg till samtliga berörda målgrupper en förutsättning för ett framgångsrikt och hållbart utvecklingsarbete i länet. Ett fokusområde i strategin för närvårdssamverkan är implementering av strategier, riktlinjer, rutiner samt överenskommelser. De överenskommelser, riktlinjer och rutiner som med stöd i lagstiftningen tas fram inom ramen för samverkan publiceras i dokumentsamlingen Vård i samverkan (ViS)⁶. Region Uppsala och länets kommuner har genom avsiktsförklaringen i strategin tagit ställning för ett gemensamt ansvar att arbeta i strategins anda.

Projektet kopplar till ovanstående fokusområde då en förutsättning för att nå strategins mål är en välfungerande implementering av ViS-dokumenterna i samtliga berörda organisationer för en hållbar förankring i verksamheterna och sömlös samverkan.

1.4 Projektorganisationen



Projektägare, mottagare av resultatet och ansvarig för effekthemtagning

Namn: TL HSVO

Verksamhet: Region Uppsala och länets samtliga kommuner

⁵ [strategi-2021-2023-slutversion-200923.pdf \(regionuppsala.se\)](#)

⁶ [Vård i samverkan - Region Uppsala och kommunerna i Uppsala län](#)

Styrgrupp

När projektplanen antogs i TL HSVO ändrades styrgrupp från Arbetsutskottet (AU) HSVO⁷ till den då tilltänkta operativa styrgruppen med tillägg av representant från Akademiska sjukhuset. Se ovan skiss för nuvarande projektorganisation.

Representant från Akademiska sjukhuset har efterfrågats men ej tillsatts. Personer som ingått i styrgruppen är:

Hanna Fagerlind (Verksamhetschef för Akademiskt primärvårdcentrum Utveckling, FOUU, Nära vård och hälsa), som ersatts av Johanna Wahlin (Projektchef, Nära vård och hälsa)

Eva Köpman Hagström som slutat och ersatts av Nima Najafi (Verksamhetschef för FOU-Socialtjänst, FOUU, Nära vård och hälsa)

Monika Brundin (Samordningsstrateg, Akademiskt primärvårdcentrum Utveckling, Nära vård och hälsa).

Referensgrupper

Verksamhet: Redaktionsråd ViS, GAP-UL (gemensam analysgrupp för samverkansprocesser i Uppsala län), Kvalitetsnätverk, Lokalredaktörer för ViS i Uppsala län, Nätverket för närvårdsstrategier, Lokal TL HSVO, Huvudredaktörer DocPlus, ViS AS, Facklig referensgrupp, Kunskapsstyrningsenheten, Informatörer/kommunikatörer. Redaktionsrådet NVH har tillkommit som referensgrupp under projekttiden.

Projektmedlemmar

Namn: Åsa Bachelet, Projektledare

Verksamhet: Akademiskt primärvårdcentrum Utveckling, Nära vård och hälsa

1.5 Händelser och historik

2021-10-15 BP2, TL HSVO fastställer projektplanen⁸

2022-03-10 AU HSVO beslutar om förlängd projekttid till 2022-12-31

2022-08-19 BP3, TL HSVO beslutar om fortsättning utifrån delrapporten⁹

2022-12-09 BP4 och BP5, slutrapport till TL HSVO för beslut

⁷ Läs mer om AU HSVO i [Uppdragsbeskrivning för tjänsteledning hälsa, stöd, vård och omsorg TL HSVO](#)

⁸ [Projektplan - implementering av ViS-dokument \(pdf\)](#)

⁹ [Delrapport - implementering av ViS-dokument \(pdf\)](#)

1.6 Arbetsätt - processer och metoder

Arbetet i projektet har genomförts av projektledare med stöd av projektets referensgrupper, medlemmarna i projektets styrgrupp, kommunikatör på FoU-S samt i valda delar IT centrum och grafisk produktion Region Uppsala.

Processer och metoder har anpassats och förändrats under arbetets gång utifrån kunskaper och erfarenheter som inhämtats. Planerade aktiviteter har förändrats eller omarbetats utifrån inhämtad kunskap, andra pågående aktiviteter i olika samverkansgrupperingar och belastning på verksamheter på grund av Covid-19. En annan faktor som har påverkat förändring i valda metoder och tidsplan har varit att projektets resultat blivit beroende av andra aktörer. Här har projektet i dialog med styrgrupp sett att fördelen med att materialet tas fram överväger en förskjuten tidsplan och förändringar i vald metod. Konceptet tjänstedesign¹⁰ har använts i valda delar för att ta fram projektets resultat. En övergripande redovisning av projektets processer och metoder för kunskaps- och erfarenhetsinsamling redovisas nedan.

Litteraturgenomgång och omvärldsbevakning:

Grundläggande kunskap i projektets ämne och länets nuläge inhämtades vid en litteraturgenomgång av befintligt material på Samverkanswebben¹¹, ViS-dokumenterna samt utifrån evidens för implementering, där Socialstyrelsens skrift¹² valdes ut. En inledande omvärldsbevakning genomfördes för att se till andra läns strukturer för implementering av styrande dokument för samverkan inom hälsa, stöd, vård och omsorg för att inhämta inspiration till upplägget av projektet.

Intervjuer:

Vid inledande deltagande i referensgrupperna Redaktionsråd ViS, GAP-UL, Lokalredaktörer för ViS i Uppsala län, Nätverket för närvårdsstrateger, Huvudredaktörer DocPlus och ViS AS bjöds deltagare in för samtal i intervjuform för att inhämta kunskap av upplevda svårigheter och framgångsfaktorer för implementering av ViS-dokument. Målet var att intervjupersonerna skulle delta utifrån ett region -och kommunperspektiv och representera både hälso- och sjukvården och socialtjänsten. Intervjuer hölls med åtta personer. Utifrån bredden på projektets målgrupp kunde inte alla områden inkluderas men ingen som önskade bli intervjuad nekades. Bilden som framkom kring behov av stöd på en övergripande nivå var samstämmig. Behoven inom respektive huvudman/förvaltning varierade dock.

¹⁰ [Innovationsguidens utvecklingsprogram - Region Uppsala](#)

¹¹ [Samverkanswebben - Region Uppsala](#)

¹² [Om implementering \(socialstyrelsen.se\)](#)

Enkät:

Utifrån kunskapen som inhämtades i samband med intervjuer och litteraturgenomgång utformades och testades en enkät i samarbete med projektets styrgrupp. Enkäten besvarades av huvudmännens representanter i TL HSVO och låg till grund för prioriteringar av insatser och fortsatt kartläggning i projektet. Analys av enkäten och prioriterade insatser redovisades i projektets delrapport¹³. I bilaga 1 och 2 redovisas frågorna i enkäten samt analysen av inkomna svar.

Deltagande i nätverk och samverkansgrupperingar:

Projektets målgrupp är omfattande och inkluderar både ledning, chefer, stödfunktioner och medarbetare inom området hälsa, stöd, vård och omsorg i Region Uppsala och länets åtta kommuner. En stor del av arbetet med att inhämta kunskap och erfarenheter har därav skett i projektets referensgrupper. Deltagarna i de olika grupperna har bedömts kunna representera en representativ del av projektets målgrupp. Genom arbete som utförts i dessa grupperingar har kunskap inhämtats om behov, svårigheter och framgångsfaktorer för att möjliggöra och underlätta implementeringen av ViS-dokument. Fokus har legat på att se mönster och identifiera återkommande problemområden och utifrån det testa hypoteserna med representanter i olika forum och arbetsgrupper. Genom att ta del av referensgruppernas analys av kvalitet i samverkan har återkommande mönster kunnat identifierats och bekräftas.

Materialet som arbetats fram inom projektet har bland annat införts i dokumenthanteringsplanen för ViS-dokument, *Principer för samverkan, avtal, överenskommelser, riktlinjer och rutiner*¹⁴ och granskats av referensgrupper till projektet och AU HSVO.

Deltagande i workshops, utbildningar, revidering och framtagande av ViS-dokument:

Kartläggning för att inhämta kunskap och erfarenheter i upplevda svårigheter och framgångsfaktorer för att ViS-dokument ska omsättas och stödja arbetssätt hos medarbetare har fortsatt under stor del av projekttiden. Arbeta har främst skett utifrån deltagande i projektets referensgrupper.

Kunskap har inhämtats när projektet har medverkat i utformning och uppföljning av workshops och utbildningar, vars syfte varit att informera och utbilda i ViS-dokumentens samverkansprocesser. Projektet har även deltagit vid revidering och framtagande av flertalet ViS-dokument. Projektet har kunnat ta del av verksamheternas erfarenheter och identifierade behov av stöd för implementeringen. Framtaget förslag till stöd har kunnat testas i olika sammanhang vid upprepade tillfällen för att bekräfta om stödet har förutsättning att ge avsedd effekt.

¹³ [Delrapport - implementering av ViS-dokument \(pdf\)](#)

¹⁴ [Principer för samverkan, avtal, överenskommelser, riktlinjer och rutiner \(docplus\)](#)

Modell för arbetsgång:

Nedan presenteras modellen för arbetsgång i projektplanen. Modellen har varit en grov vägledning för arbetets gång. Modellen har anpassats under projekttiden. Dels utifrån beslut om förlängd projekttid då projektet bedrivits på deltid, dels utifrån värdet i att låta kunskapsinhämtningen och kartläggning pågå längre då nya erfarenheter och ny kunskap har inhämtats i allt arbete projektet deltagit i under projekttiden.



Projektresultat jämfört med projektmål – planer kontra utfall

Projektet har levererat följande resultat:

- Projektet har deltagit i revision av ViS-dokumentet, Principer för samverkan, avtal, överenskommelser, riktlinjer¹⁵ och bidragit med
 - Stöd för information, kommunikation och uppföljning av ViS-dokument
 - Stöd för hantering av ViS-dokument lokalt inom respektive huvudman/förvaltning i bilaga
 - Roller, ansvar, hur processen för dokumenthanteringen sker och hur lokala rutiner och arbetssätt tas fram inom ramen för fastställt dokument har förtydligats
- Utbildningsfilm i tre delar har tagits fram
 - En animerad del som redogör för varför och hur vi samverkar.
 - En del som ger röst för varför samverkan är viktig och ett prioriterat område i Uppsala län.
 - En del som är en guide över hur man kan ta del av ViS-dokumentet.
- Strukturen på samverkanswebbens sida för Vård i Samverkan, ViS har förbättrats

Nedan redovisas projektets resultat närmare i förhållande till de olika projektmålen.

¹⁵ [Principer för samverkan, avtal, överenskommelser, riktlinjer och rutiner \(docplus\)](#)

1.7 Projekt mål och utfall

Projekt mål 1, Informationsmaterial finns utformat för medarbetare för att ge dem kunskap i bakgrund- och ansvar för samverkan samt hur och varför man ska ta del av och följa ViS-dokumentet.

För att uppfylla projekt målet har utbildningsfilm tagits fram och dokumenthanteringsplanen för ViS-dokument¹⁶ har reviderats för att bättre stödja och möjliggöra för kunskap.

Sammanfattande beskrivning av arbetets gång och resultat:

I de inledande intervjuerna och utifrån litteraturgranskning av befintliga styrdokument och skrivet material på samverkanswebben¹⁷ inhämtades förkunskaper om vilket material som fanns och hur kunskapsnivån för samverkan i Uppsala län och ViS-dokumentet upplevdes. Enkäten, som besvarades av representanterna i TL HSVO, var ett viktigt komplement i kartläggningen av nuvarande kunskapsläge och befintligt informationsmaterial inom respektive huvudman. Genom deltagande i referensgrupper till projektet samt i aktiviteter som anordnades utifrån dessa grupper undersöktes kunskapsnivån och behovet vidare. Det framgick tydligt att anställda inom hälsa, stöd, vård och omsorg i otillräcklig och ojämlig utsträckning tar till sig information om samverkan som finns i skrift och i ViS-dokument på samverkanswebben^{18,19}. Inte heller identifierades något lokalt material inom huvudmännen som var känt och gav medarbetare kunskap om samverkan och ViS-dokumentet.

I samband med revidering och framtagande av ViS-dokument har det återkommande framkommit behov av att förtydliga processen för dokumenthantering och vikten av att ViS-dokument alltid tas fram och beslutas i samverkan mellan alla länets huvudmän. Behovet sågs både hos chefer och de som stödjer arbetet med att ta fram lokala rutiner och arbetsätt och utvecklar processerna för samverkan. När kunskapen om processen för dokumenthantering inte finns kan parallella spår bildas och hierarkin för beslutsordningen lätt förbises. Det har under projekt tiden framkommit att alla inom hälsa, stöd, vård och omsorg, oavsett profession, har behov av information för att kunskapen om samverkan och ViS-dokumentet ska vara jämlik.

Projektet medverkade i revidering av dokumenthanteringsplanen för ViS-dokument²⁰ våren 2022 och bidrog med sin insamlade kunskap för förtydliganden avseende

- Roller

¹⁶ [Principer för samverkan, avtal, överenskommelser, riktlinjer och rutiner \(docplus\)](#)

¹⁷ [Samverkanswebben - Region Uppsala](#)

¹⁸ [Hälsa, stöd, vård och omsorg HSVO - Region Uppsala](#)

¹⁹ [Vård i samverkan - Region Uppsala och kommunerna i Uppsala län](#)

²⁰ [Principer för samverkan, avtal, överenskommelser, riktlinjer och rutiner \(docplus\)](#)

- Ansvar
- Hur processen för dokumenthanteringen sker och
- Framtagande av lokala rutiner och arbetssätt inom ramen för fastställt ViS-dokument

Vidare identifierade projektet att medarbetare ofta upplever det svårt och tidskrävande att ta till sig all kunskap som finns i skrift. Vi lär oss alla på olika sätt vilket gör det viktigt att kunskapen presenteras i olika format. Projektet valde därför att ta fram en utbildningsfilm för att komplettera den skriftliga informationen och ge alla anställda inom hälsa, stöd, vård och omsorg en grundläggande kunskap i varför och hur vi samverkar samt de styrande dokumenten för Vård i samverkan, varför de finns och hur vi tar del av dem. Förslaget på film presenterades i referensgrupper och till projektägare i delrapporten, vilket mottogs väl och arbete startade under våren 2022.

Filmens innehåll har arbetats fram och prövats i samverkan med lokalredaktörer, redaktionsrådet ViS, en arbetsgrupp utsedd av projektets styrgrupp i samarbete med kommunikatör på FoU-S samt IT centrum och grafisk produktion Region Uppsala. Att ta fram utbildningsfilmen har varit en omfattande process och ursprungliga tidsplanen för framtagande av informationsmaterial har inte kunnat hållas.

Utbildningsfilmen kommer vara ett paket uppdelad i tre filmer med olika teman:

- En animerad del som redogör för varför och hur vi samverkar.
- En del som ger röst för varför samverkan är viktig och ett prioriterat område i Uppsala län.
- En del som är en guide över hur man kan ta del av ViS-dokumenterna.

Utbildningsfilmen är tänkt att utgöra stöd för chefen och vara ett underlag för dialog med medarbetare. Utbildningsfilmen föreslås bli obligatoriskt för verksamheter inom området hälsa, stöd, vård och omsorg hos länets huvudmän. Detta kan bidra till mer likvärdiga förutsättningar för alla att arbeta för samverkan utifrån *strategin för närvårdssamverkan 2021–2023*²¹.

Framtagen utbildningsfilm ska efter granskning och synpunktshantering godkännas av TL HSVO.

Projekt mål 2, En förbättrad information och struktur för att enkelt finna samverkansdokumenten, ViS.

För att uppfylla projekt målet har strukturförbättrande åtgärder genomförts på samverkanswebbens sida för Vård i Samverkan, ViS. För ytterligare stöd utgår guiden i

²¹ [Strategi för närvårdssamverkan 2021-2023](#)

framtagen utbildningsfilm från den uppdaterade webbsidan där steg för steg visar hur man navigerar och finner ViS-dokumenterna.

Sammanfattande beskrivning av arbetets gång och resultat:

Vid de inledande intervjuerna inom projektet framkom att anställda upplever det svårt att hitta ViS-dokumenterna. Detta bekräftades under projektets arbete utifrån deltagande i samverkansgrupper och forum för medarbetare. Att känna tillhörighet och inkludering har framkommit som viktiga faktorer för att ta till sig och följa ViS-dokumenterna. Det gäller såväl placeringen av dokumenterna som hur målgrupperna presenteras och inkluderas i text och tal. Dokumentsamlingen Vård i Samverkan ligger i DocPlus²² Regionens dokumenthanteringssystem och publiceras på Region Uppsalas hemsida, Samverkanswebben, på sidan för Vård i Samverkan, ViS. I Strategin för närvårdssamverkan hänvisas till Samverkanswebben för att ta del av ViS-dokumenterna. Projektet har inriktat sig på förbättringsåtgärder på Samverkanswebben.

Arbetet med förbättringar för att lättare finna ViS-dokument har fokuserats till två huvudområden.

Det ena är att anställda ska få kunskap och veta vart och hur man tar del av dokumenterna. Projektet har identifierat att kunskapen är låg om Samverkanswebben samt vart ViS-dokumenterna här samlade. Projektet har därför tagit fram en guide över hur man kan ta del av ViS-dokumenterna på Samverkanswebben.

Det andra området är strukturförbättrande åtgärder på Samverkanswebben avseende sidan för Vård i Samverkan, ViS. Arbetet har skett med kommunikatör på FoU-S i dialog med webbkommunikatör på kommunikationsavdelningen, Region Uppsala. Förbättringarna har arbetats fram i dialog med Redaktionsrådet ViS och Lokalredaktörer för ViS i Uppsala län som har inhämtat synpunkter från sina nätverk. Vid arbetet med förbättringar har hänsyn även tagits till upplevda hinder som framkommit i ex. workshops som har hållits av GAP-UL för medarbetare i Uppsala län utifrån processer i samverkan.

Flera strukturförbättrande åtgärder har genomförts på Samverkanswebben.

- Vad som är ViS-dokument och vad som är relaterade sidor har förtydligats.
- Dokumenterna har delats upp efter målgrupp för att tydliggöra vilka dokument som kan vara relevanta utifrån målgruppens ålder.
- Ingresser har tydliggjorts och lagts till för att bland annat skapa inkludering avseende målgruppen.
- Flöde för aktuella händelser har tillkommit för att alla jämlikt och samlat ska kunna ta del av viktig information från Redaktionsrådet ViS.

²² [DocPlus \(regionuppsala.se\)](https://regionuppsala.se)

- Funktionsmejl för Redaktionsrådet ViS har tillkommit för att skapa en kontaktväg baserad på funktion

Förbättringar för att hitta relaterade sidor och material på samverkanswebben har också genomförts där projektet bland annat samarbetat vid framtagande av sida för GAP-UL för att hålla ihop hur informationen om ViS-dokumenterna hanteras.

Projektmål 3, Ta fram en övergripande plan och förslag på verktyg för en hållbar implementering av ViS-dokument i verksamheterna.

För att uppfylla projektmålet har

- ett stöd för rutin vid hantering av ViS-dokument lokalt inom respektive huvudman/förvaltning arbetats fram.
- vid revidering av dokumenthanteringsplanen för ViS-dokument²³ har roller, ansvar, processen för dokumenthantering och dokumenthierarkin förtydligats.
- dokumentmallen för ViS-dokument har uppdaterats med rubriken *Uppföljning*
- ett verktyg för uppföljning av implementeringen föreslagits

Sammanfattande beskrivning av arbetets gång och resultat:

Arbetet har skett i två steg. Först har projektet identifierat vad som behövs för att möjliggöra och underlätta för verksamheterna att implementera ViS-dokument i det verksamhetsnära arbetet. Fokus har varit att identifiera behov och mönster i vad som upplevs saknas och vad som då upplevts som framgångsfaktorer hos dem där behovet inte finns. Utifrån identifierade behov har plan och förslag på verktyg för en hållbar implementering av ViS-dokument i verksamheterna arbetats fram. Identifierade behov som inte har hanterats inom projektet presenteras och ligger som förslag till fortsatt arbete efter detta projekt.

Utifrån analys av enkät, se bilaga 2, som besvarades av representanterna i TL HSVO framkom att det inte finns en tydlig struktur inom respektive huvudman för hur ViS-dokumenterna hanteras och omsätts till lokala rutiner och arbetssätt. Att implementering sker ojämnt mellan och inom länets huvudmän framgår också när projektet har medverkat i arbete med olika samverkansprocesser och vid revidering och framtagande av ViS-dokument.

Projektet såg utifrån analys av svaren av enkäten behovet att utöka kartläggningen till att även identifiera behov som sågs av chefer och medarbetare. Planen våren 2022 var att genomföra en ny enkätundersökning. Kunskapsinhämtningen har i stället skett i

²³ [Principer för samverkan, avtal, överenskommelser, riktlinjer och rutiner \(docplus\)](#)

samverkan med redan pågående arbete som projektet har medverkat i. En stor del av projektets målgrupp har i olika forum fått lämna in frågor, synpunkter och reflektioner som visat på behov och vad som varit framgångsfaktorer för att möjliggöra ett bra samarbete. Behoven som framkom stärkte och reflekterade behoven som framkom i analysen av enkäten.

Erfarenheter som framkommit är att när struktur saknas för att möjliggöra för arbetssätt utifrån ViS-dokumenterna, upplever medarbetarna att de inte har förutsättningar för att samarbeta inom den ram som ViS-dokumenterna utgör. Där struktur fanns upplevdes samarbetet fungera bättre. Från medarbetarna framkommer frustration över att samarbetet med andra aktörer inte fungerar och uttrycker även önskan om förändring. I brist på stöd av ansvarig chef i att möjliggöra för arbetssätt vänds frustrationen mot de styrande dokumenterna och lagarna.

Från chefer framkommer svårigheter att omsätta och möjliggöra för nya arbetssätt utifrån ekonomi och resurser. En återkommande reflektion är tron på att ViS-dokumenterna ska ge direkt stöd till medarbetarna utan föregående lokal analys av förutsättningar. Analys är viktig och behöver alltid ske inom respektive huvudman för hur lokala arbetssätt och rutiner ska utformas.

Citat från medarbetare på Uppsala akademiska sjukhuset, Region Uppsala:

”ViS-dokumenterna är inte förankrade i verkligheten”

Citat från superanvändare i Nära Vård och Hälsa, Region Uppsala:

”Upplever att alla dokumenterna är luddiga, vi förstår ej allt vad vi ska göra och att initiera och hur det ska ske”

Behov på övergripande nivå:

För att stödja implementeringen inom huvudmännen framkom behov av att roller, kontaktvägar, processen för dokumenthantering och beslutshierarkins betydelse för framtagande av lokala rutiner behövde förtydligas på övergripande nivå. I arbete med revidering av ViS-dokument har det framkommit att det för många chefer och medarbetare varit oklart hur ViS-dokumenterna tas fram, remiss hanteras och att beslut fattas i samverkan. Projektet bidrog med kunskapen vid revidering av dokumenthanteringsplanen för ViS-dokument²⁴ våren 2022 för att öka förutsättningen för ökad kunskap för att bättre stödja den lokala förankringen.

Projektet har i pågående arbete identifierat att delar av processerna och kvalitén, som de fastställda ViS-dokumenterna sätter ramarna för, inte omsatts i praktiken. För att stödja uppföljning inom respektive huvudman framkom behovet att tidigt identifiera hur

²⁴ [Principer för samverkan, avtal, överenskommelser, riktlinjer och rutiner \(docplus\)](#)

uppföljning av framtaget/reviderat ViS-dokument ska ske. Identifierade behov lyftes och fördes in vid revidering av dokumenthanteringsplanen för ViS-dokument under våren 2022.

För att utveckla arbetssätt som möjliggör samarbete har värdet av att aktörerna möts i olika forum framkommit. Arbetssätt behöver kunna anpassas utifrån situation, i dialog med motparten. Lösningen finns inte alltid hos respektive huvudman utan utvecklas i samverkan. I de processer som hanteras inom ramen för samverkan är det ofta inte ett utan flera ViS-dokument som parallellt stödjer processen vilket ökar behovet av en sammanhållen uppföljning. Värdet att mötas över huvudmannagränser för analys har framkommit i arbete utifrån GAP-UL och analysgruppen för barn och unga. Projektet identifierade att en gemensam uppföljning underlättar samarbete och problemlösning. Projektet föreslår att uppföljning ska ske 1 gång/år av lokalredaktörsgruppen i samråd med Redaktionsrådet ViS som rapporterar till TL HSVO.

Behov av stöd för lokal hantering:

Utöver ovanstående delar i den övergripande hanteringen av ViS-dokument framkom behov av att ta fram ett stöd för hantering av ViS-dokument lokalt inom respektive huvudman/förvaltning som prioriterad insats. Stödet ska bidra till en strukturerad implementeringsprocess. En framgångsfaktor i implementeringsprocessen av ViS-dokument har visat sig där det redan finns en strukturerad funktion/arbetsgrupp som har uppdrag att informera och kommunicera samverkan. Framgång visade sig både inom ramen för remisshantering, information, omsättning till arbetssätt och uppföljning. Det visade att där det finns strukturer med tydligt definierade funktioner och roller som är kända i verksamheten fungerar implementeringen bättre. När ingen bär ansvaret faller uppgiften lätt mellan stolarna i stora organisationer och bidrar till ojämlik hantering.

De områden som tas upp i stödet är identifierade utifrån behov och framgångsfaktorer. Målet är att säkra information och kommunikation mellan Redaktionsrådet ViS och berörda medarbetare, att uppföljning och remissförfarande sker strukturerat samt att omsättning till lokala rutiner och arbetssätt sker strukturerat och grundar sig i evidens för implementering. Stödet utgår från Socialstyrelsens kunskapsstöd i beskrivna implementeringsfaser och förslag på metod för att implementering av ViS-dokument ska ske evidensbaserat²⁵.

Stödet föreslås läggas som bilaga i dokumenthanteringsplanen för ViS-dokument²⁶ och remiss hanteras och beslutas enligt gällande ordning för ViS-dokument.

Projekt mål 4, Ta fram en plan för hur information, kommunikation och uppföljning av nya och reviderade ViS-dokument bör ske samt revidering av befintlig dokumenthanteringsplan för ViS-dokument.

²⁵ [Om implementering av evidensbaserad praktik - Socialstyrelsen](#)

²⁶ [Principer för samverkan, avtal, överenskommelser, riktlinjer och rutiner \(docplus\)](#)

För att uppfylla projekt målet har projektet bidragit med stöd i samband med revisionen våren 2022 avseende rubrik *Uppföljning* i dokumentmallen och att även regionens förvaltningar behöver ha lokalredaktörer. Ett stöd har tagits fram för information, kommunikation och uppföljning. Förslaget från projektet är att riktlinjen för dokumenthantering kompletteras med en bilaga och att riktlinjen kompletteras med nödvändig information. Kompletterade tillägg i ViS-riktlinjen hanteras av Redaktionsrådet ViS inom ramen för ViS-dokument.

Sammanfattande beskrivning av arbetets gång och resultat:

En kartläggning låg till grund för att se svårigheter och framgångsfaktorer för hur ViS-dokumenterna informeras till och hanteras inom huvudmännen. Kartläggningen utgick från analys av enkäten, som redovisas i bilaga 2, och allmän hantering av ViS-dokument.

Bristen på formell struktur för hur information och kommunikation av ViS-dokumenterna sker var ett återkommande upplevt problem och bidrog till en ojämlig inkludering och kunskap. Hur uppföljning sker var inte strukturerat och avvikelser och uppföljning av kvalitet i olika samverkansgrupper visade på en ojämlig och bristfällig samverkan. Utifrån all kunskap och erfarenheter som projektet samlade in togs ett stöd fram för hur information, kommunikation och uppföljning av nya och reviderade ViS-dokument bör ske.

Information och kommunikation. I inledande kartläggning framkom att länets kommuner har lokalredaktörer som träffas i gemensamt forum där samordningsstrateg för Region Uppsala sammankallar gruppen. I Regionens förvaltningar finns huvudredaktörer för dokumenthantering i DocPlus som har ett eget forum. Hur man såg på sitt ansvar varierade mellan och inom dessa funktioner. Lokalredaktörerna spred information inom sin huvudman om än utan fastslagen struktur. Huvudredaktörerna såg sig som ansvariga för dokumenthantering i DocPlus enbart och utan ansvar för informations spridning. Inom Region Uppsalas förvaltningar hade olika lösningar för information och kommunikation av ViS-dokument arbetats fram.

Konsekvenserna av ostrukturerad kommunikationsväg ökar risken för att någon instans missas vid information och remisshantering. Då missarna uppstod och verksamheter inte var medvetna om att ViS-dokument varit ute på remiss upplevdes de inte som förankrade inom huvudmännen. Detta ökade svårigheterna att förhålla sig till ViS-dokument som redan var beslutade eller att synpunkter kom sent i processen. När informations- och kommunikationsväg inte var tydlig ledde det även till att många parallella spår bildades och att kunskap inte förmedlades till Redaktionsrådet ViS.

Vikten av att ha en strukturerad och samlad väg för information och kommunikation av ViS-dokumenterna till och från Redaktionsrådet ViS blev tydlig. Utifrån arbete i befintliga samverkansgrupperingar såg projektet värdet att skapa en gemensam dialog för att främja samverkan. Förslag togs då fram att alla huvudmän ska ha en gemensam funktion, lokalredaktör, som ansvarar för information och kommunikation till och från

Redaktionsrådet ViS. Det skapar struktur och ett länsgemensamt forum för dialog om ViS-dokumenterna för beredning till och från Redaktionsrådet ViS.

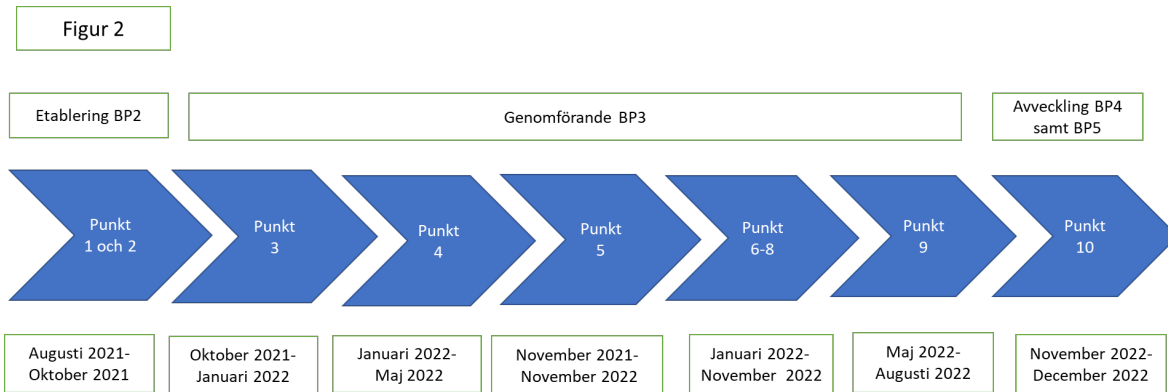
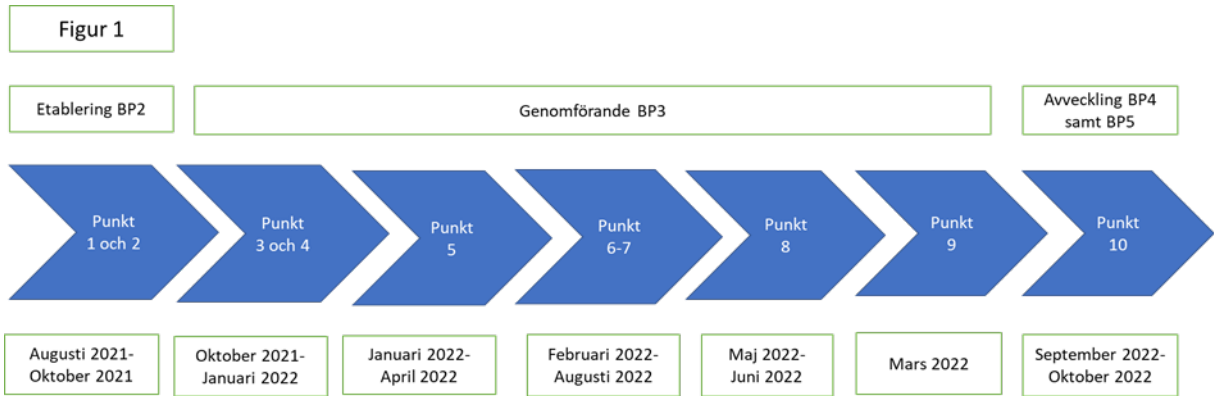
Uppföljning. Vid deltagande i arbete och uppföljning av befintliga samverkansprocesser tillsammans med GAP-UL framkom tydligt att implementering av ViS-dokument inte hade lyckats. Brister identifierades av alla huvudmän. Det framkom att många chefer och medarbetare såg ViS-dokumenterna som förslag snarare än styrande dokument. ViS-dokumenterna ansågs byråkratiska, inte förankrade i verkligheten och upplevelsen var att det inte gick att arbeta utifrån dokumenten. Kunskapen bekräftades när projektet deltog i samverkansgrupper samt vid revidering och remisshantering av ViS-dokument. Att det saknas struktur för uppföljning av implementeringsprocessen framkom även i analysen av enkäten.

Betydelsen av en strukturerad uppföljning är viktig både ur ett övergripande perspektiv och inom respektive huvudman. För att möjliggöra uppföljning behöver kvalitetsindikatorer bestämmas tidigt så att exempelvis statistik eller andra mått kan presenteras vid uppföljningen. Förslag på ny rubrik *Uppföljning* har därav förts in i dokumentmallen för ViS-dokument.

Samverkansprocesserna stöds sällan av enbart ett ViS-dokument. Uppföljning av hur följsamhet till styrdokumenterna *Vård i Samverkan* tillämpas inom huvudmannen/förvaltningen kan därav inte enbart ske vid revidering av enskilda ViS-dokument utan behöver ske övergripande med stöd av nätverk och andra forum. Projektet föreslår kontinuerlig uppföljningen avseende implementeringen av dokumentsamlingen *Vård i Samverkan*. Förslaget är att uppföljning ska ske 1 gång/år av lokalredaktörgruppen i samråd med Redaktionsrådet ViS som rapporterar till TL HSVO.

1.8 Tidplan och utfall

I projektplanen presenterades en grov tidplan för arbetsgången. Omfattningen av projektet har inte ändrats men efter beslut i mars i TL HSVO förlängdes tidsplanen till och med december 2022, då projektet bedrivits på deltid år 2022. Figur 1 presenterar ursprungliga tidplanen och figur 2 den reviderade som presenterades i delrapporten. Den reviderade tidplanen har hållits men framtagna utbildningsfilm kommer inte hinna testas i den omfattning som projektet planerat. Kvalitetsgranskningen anses inte bli lidande men möjligheten att testa förutsättningen för en kunskapshöjning hos målgruppen kommer behöva ske vid införande i stället för i framtagningsfasen.



1. Konsensus kring projektets syfte och mål.
2. Framtagande av en tidplan.
3. Kartläggning av befintliga informationsflöden och kommunikationskanaler hos Uppsala läns huvudmän.
4. Prioritering av insatser utifrån kartläggningen så att en plan för arbetet med att ta fram modell/struktur för kommunikation, information och uppföljning kan formas. Prioritering av insatser ska vid behov ske i samråd med RR ViS och TL HSVO.
5. Genom tjänstedesign arbeta fram förslag på ny struktur och informationsmaterial för att öka kunskap, ansvarskänsla och tillgängligheten av ViS-dokumenterna.
6. Framtagande av en ny plan för information, kommunikation och uppföljning av ViS-dokument.
7. Utifrån analys i verksamheter och beprövad vetenskap ta fram en plan för att ge konkreta förslag och tips på verktyg som kan stödja implementering av ViS-dokument i verksamheterna.
8. Arbeta fram underlag för uppdaterad dokumenthanteringsplan för ViS-dokument.
9. Halvårsrapport avseende genomförandet till TL HSVO enligt tidplan.

10. Leveransrapport och slutrapport med plan för information, kommunikation och uppföljning samt ökad kunskap och verktyg för stöd i processen med implementeringen av och följsamheten till ViS-dokument.

1.9 Utfall kostnader, inklusive resurser och utfall

Nedan presenteras kostnadskalkylen för projektet.

Respektive huvudman har ansvarat för kostnader för arbetstid och resor vid möten. FoU-S har bekostat projektledare för projektet med 100 % i 12 månader via stadsbidraget: Överenskommelse psykisk hälsa 2021–2022 som förs över till FoUU Nära vård och hälsa och APC Utveckling där projektledaren är anställd. Omfattningen som projektledare lagt ned på projektet uppgår till angiven procent men har fördelats på fler månader utifrån att projektledare varit ledig på deltid 2022.

Övriga kostnader som kommer tillkomma är delaktighet av patient/brukare och kostnader för ett slutseminarium som ska hållas i december, kostnaderna inryms inom projektets budget.

Projektledare har lagt ner mer tid än planerat på att samarbeta med GAP-UL vid införandet av Cosmic Link och tillhörande moduler i Cosmic. Värdet i att stötta implementeringen av ViS-dokument och möjliggöra för arbetsätt kopplat till processerna och inhämta kunskaper och erfarenheter till projektet har här bedömts som avgörande i det beslutet.

Lön och sociala avgifter	Projektledare 100% x 12 mån	1 000 000
Övriga kostnader	Studiebesök, lokal mm	50 000
OH kostnader	Hyra och tillgång till samtliga system och stödfunktioner inom Region Uppsala 12 månader	155 000
Summa		1 205 000

Indikation effektmål

Ansvarig för nyttorealiserings av samtliga effektmål är projektägaren, TL HSVO.

Projektet ser utifrån projektresultaten en bra grund för att de långsiktigt förväntade effekterna av projektet i projektplanen²⁷ ska infrias om resultaten hämtas hem och införlivas i respektive huvudmans kvalitets- och ledningssystem.

Under projektarbetet har behov av stöd i att möjliggöra för arbetssätt utifrån ViS-dokumenterna identifierats. En framgångsfaktor har här varit att möjliggöra för dialog och samskapande över huvudmannagränser. Projektet ser att arbete återstår för att nå hela vägen fram och möjliggöra för att de styrande dokumenterna är en grund och självklarhet i allt arbete som rör samverkan över huvudmannagränser.

Effektmål 1 (E1): Kunskapen finns hos medarbetare inom hälsa, stöd, vård och omsorg om varför vi samverkar samt hur och varför man ska ta del av och följa ViS-dokumenterna.

Beskrivning: Att alla berörda besitter kunskapen om varför vi samverkar samt att veta varför och hur man tar del av ViS-dokumenterna utgör en grund för en välfungerande implementeringsprocess och förankringen i verksamheterna samt följsamheten till besluten.

Indikation för att effektmålet uppnås:

Effektmålet stöds av projektmål 1 (informationsmaterial finns utformat för medarbetare för att ge dem kunskap i bakgrund- och ansvar för samverkan samt hur och varför man ska ta del av och följa ViS-dokumenterna) och projektmål 2 (en förbättrad information och struktur för att enkelt finna samverkansdokumenterna, ViS).

Projektet har tagit fram en utbildningsfilm samt förbättrat strukturen på samverkanswebben för att förbättra tillgängligheten av fastställda styrdokument i syfte att öka verksamheternas förståelse, acceptans och följsamhet till ViS-dokumenterna.

För att uppfylla effektmålet är projektets förslag att utbildningsfilmen blir obligatoriskt för alla verksamheter inom området hälsa, stöd, vård och omsorg. Utbildningsfilmen är tänkt att utgöra stöd för chefen och vara ett underlag för dialog med medarbetare.

Utbildningsfilmen kommer att tillgängliggöras på Region Uppsalas samverkanswebb så att alla huvudmän kommer åt länken till filmen. Projektets förslag är att Redaktionsrådet ViS blir ansvarig efter projektavslut för att följa upp och initiera behov av revidering om/när utbildningsfilmen blir inaktuell och behöver uppdateras.

²⁷ [Projektplan - implementering av ViS-dokument \(pdf\)](#)

För att mäta resultatet av effektmålet föreslår projektet att kunskapsnivån följs upp genom ett kunskapstest kopplat till utbildningsfilmen.

Effektmål 2 (E2): En plan finns förankrad för information, kommunikation och uppföljning av nya och reviderade ViS-dokument inom länet från beslut till berörda medarbetare.

Beskrivning: Att det finns en plan för hur information, kommunikation och uppföljning av ViS-dokumenterna sker hos respektive huvudman i Uppsala län underlättar och skapar möjlighet för alla att få del av och implementera ViS-dokumenterna. Det är även en hjälp för de som arbetar med framtagande, revidering av och samverkan kring dokumenterna, ex. redaktionsråd, lokal- och huvudredaktörer, projekt- och samverkansgrupper. Att följa upp och utvärdera om målen enligt samverkansdokument nås är en viktig förutsättning för att se att önskat resultat uppnåtts eller om fortsatta behov i samverkan kvarstår.

Indikation för att effektmålet uppnås:

Effektmålet stöds av projektmål 4 (ta fram en plan för hur information, kommunikation och uppföljning av nya och reviderade ViS-dokument bör ske samt revidering av befintlig dokumenthanteringsplan för ViS-dokument) samt projektmål 3 (ta fram en övergripande plan och förslag på verktyg för en hållbar implementering av ViS-dokument i verksamheterna).

Projektet har bidragit till förtydliganden i dokumenthanteringsplanen för ViS-dokument avseende uppföljning, processen för dokumenthantering samt att även regionens förvaltningar ska ha lokalredaktör. Ett stöd för hantering av ViS-dokument lokalt inom respektive huvudman/förvaltning har tagits fram och föreslås bli en bilaga i dokumentet. Kompletterade tillägg i ViS-riktlinjen hanteras av Redaktionsrådet ViS inom ramen för ViS-dokument.

För att effektmålet ska uppnås behöver lokalredaktörer utses enligt dokumenthanteringsplanen för ViS-dokument och bilagan tas hem för hantering inom ramen för huvudmannens kvalitets och ledningssystem.

Effektmål 3 (E3): Kunskap finns om vikten att implementera ViS-dokument för ett effektivt och hållbart arbete i verksamheterna.

Beskrivning: Implementeringen i verksamheterna av samverkansdokumenterna är en viktig del av ett systematiskt och fortlöpande förbättringsarbete för att utveckla och säkra verksamheternas kvalitet. En effektiv och hållbar implementering av evidensbaserade metoder, riktlinjer och handlingsprogram kräver ett genomtänkt och systematiskt tillvägagångssätt. Att inte tillämpa "best practice" utan tillämpa en aktiv implementering i verksamhetens arbete är en förutsättning för en hållbar förankring och följsamhet till överenskommelserna i ViS-dokumenterna och möjliggörande av en sömlös samverkan. För detta behövs verktyg och en övergripande plan för varje huvudman/verksamhet att utgå ifrån och anpassa efter sina behov och förutsättningar.

Indikation för att effektmålet uppnås:

Effektmålet stöds av projektmål 3 (ta fram en övergripande plan och förslag på verktyg för en hållbar implementering av ViS-dokument i verksamheterna) samt projektmål 1 (informationsmaterial finns utformat för medarbetare för att ge dem kunskap i bakgrund- och ansvar för samverkan samt hur och varför man ska ta del av och följa ViS-dokumenterna).

Projektet har bidragit till förtydliganden i dokumenthanteringsplanen för ViS-dokument²⁸ och stödet för för hantering av ViS-dokument lokalt inom respektive huvudman/förvaltning tar upp vikten av struktur för att bidra till ökad kunskap. Utbildningsfilmen ger kunskap om vikten av implementering och föreslås bli obligatoriskt även för ledning, chefer och stödjande funktioner inom hälsa, stöd, vård och omsorg.

Att följsamheten av hur ViS-dokumenterna tillämpas och följs upp inom respektive huvudman är nödvändigt för att mäta kunskap på lokal nivå.

Effektmål 4 (E4): Alla professioner vet sin roll och ansvar för att bidra till en sömlös samverkan.

Beskrivning: Att förstå och ta ansvar för sin del i samverkan är en förutsättning för att alla ska arbeta mot samma mål och skapa en sömlös samverkan för länets invånare så att fokus hamnar på enskilda personers behov och inte på respektive professions ansvarsområde.

Indikation för att effektmålet uppnås:

Effektmålet stöds av projektmål 1 (informationsmaterial finns utformat för medarbetare för att ge dem kunskap i bakgrund- och ansvar för samverkan samt hur och varför man ska ta del av och följa ViS-dokumenterna).

Projektet har tagit fram en utbildningsfilm för att öka ansvars känsla för, acceptans av och följsamhet till ViS-dokumenterna.

För att uppfylla effektmålet är projektets förslag att utbildningsfilmen blir obligatoriskt för alla verksamheter inom hälsa, stöd, vård och omsorg. Förutsättning skapas då för en gemensam förståelse för varandras kunskap och förhållningssätt. Att utbildningsfilmen är en grund för fortsatt dialog inom verksamheterna ser projektet som viktig för implementeringen.

För att mäta resultatet av effektmålet föreslår projektet att kunskapen följs i ett kunskapstest kopplat till utbildningsfilmen.

²⁸ [Principer för samverkan, avtal, överenskommelser, riktlinjer och rutiner \(docplus\)](#)

Fortsatta behov för att stödja implementeringen av ViS-dokument

Implementering är en process som tar tid. För att möjliggöra att de styrande dokumenten utgör en grund för allt samarbete i samverkan inom hälsa, stöd, vård och omsorg ses av projektet som ett viktigt fortsatt arbete. Presenterade områden nedan är identifierade som fortsatt viktiga områden att arbeta vidare med.

- Stödja nyttorealiseringsen av projektets resultat och följa effekterna för att se att projektets resultat tas om hand och om effektmålen uppnås
- Uppföljning av hur ViS-dokumenterna tillämpas behöver ske systematiskt
- Hur ViS-dokumenterna omsätts till arbetsätt
- Följa upp vilka organisatoriska strukturer som bidrar till jämlika förutsättningar och möjlighet att utveckla arbetsätt i samverkan
- Struktur för att samverkan beaktas när nytt systemstöd upphandlas

Stödja nyttorealiseringsen av projektets resultat

Efter slutrapport ansvarar projektägare, TL HSVO, för att nyttorealiseringsen av projektmålen sker så att effektmålen uppnås. Projektet ser att det finns behov av ett fortsatt stöd för att stödja implementeringen och följa effekten av framtaget stöd i syfte att möjliggöra en bra nyttorealiseringsen av projektmålen och följa om effektmålen uppnås. Värde ses i att det hålls samman i nära samarbete med respektive huvudman, Redaktionsrådet ViS och Lokalredaktörer för ViS i Uppsala län.

Uppföljning av hur ViS-dokumenterna tillämpas

Ett identifierat område är att se hur processen för uppföljning av innehållet i rubriken *Uppföljning* i ViS-dokumenterna följs upp och hanteras systematiskt enligt plan. Hur kan uppföljningen av ViS-dokument tillämpas systematiskt och bli mindre beroende av person. Stora skillnader finns i hur väl implementering sker i verksamheter vilket framgår i analys av samverkansprocesser i Uppsala län, exempelvis vid palliativ vård i hemmet. Konsekvenserna kan då bli att det är mer fokus på organisation och respektive professions ansvarsområde än enskilda patienter/brukares behov.

Hur ViS-dokument omsätts till arbetsätt

ViS-dokumenterna utgör en ram för samverkan i Uppsala län. Berörda verksamheter behöver analysera vad som behövs för att omsätta kvalitén i ViS-dokumentet till lokala rutiner och arbetsätt, då förutsättningarna skiljer sig åt. Här har behovet av stöd för den verksamhetsnära implementeringen framkommit. Området har tangerats inom pågående

projekt där behov av stöd i form av manual och checklistor har arbetats fram utifrån införandet av Cosmic Link och tillhörande moduler. Stödet har dock varit övergripande.

Det har framkommit behov av att få kunskap och stöd i hur man kan omsätta ViS-dokumenterna till arbetssätt. I Socialstyrelsens, Om implementering (socialstyrelsen.se)²⁹, framgår att om det finns kunskap om implementering, genomförs i genomsnitt 80 procent av det planerade förändringsarbetet efter tre år. Utan sådan kunskap genomförs 14 procent av förändringsarbetet efter i genomsnitt 17 år.

Följ upp vilka organisatoriska strukturer som bidrar till jämlika förutsättningar och möjlighet att utveckla arbetssätt i samverkan

Framgångar i samarbetet har lyfts fram där arbetssätt har skapats tillsammans över huvudmannagränser. Att få ökad förståelse för varandras kompetens, möjligheter och ansvar har visat sig värdefullt för att uppnå en personcentrerad hälsa, stöd, vård och omsorg. Vikten av att möta sina samverkansparter för att utveckla gemensamma arbetssätt har identifierats i flera forum, såsom olika workshops inom ramen för GAP-UL och andra angränsande projekt, ex. Samordnad individuell plan. Behov av att utveckla och möjliggöra för fler aktiviteter och skapa stöd för hur arbetssätt i respektive verksamhet kan tas fram för att möjliggöra samarbetet. Idag är inte förutsättningarna jämlika för att medarbetarna ska kunna samarbeta personcentrerat och patientsäkert mellan länets kommuner och Region Uppsala. Lokala förutsättningar har skapat ojämlika villkor.

Struktur för att samverkan beaktas när nytt systemstöd upphandlas

Värdet i att systemstöd finns för att möjliggöra och effektivisera samverkan mellan huvudmän har erfärits under projektiden. Dubbeldokumentation, manuell hantering, användning av många olika system och missar i informationsöverföring är idag vardag för medarbetare i patient/brukar/klientnära arbete. När samsyn om digitala stöd inte finns mellan huvudmännen är risken stor att samarbetet mellan huvudmännen blir ojämnt, försvåras eller uteblir. Frustration hos medarbetare framkommer tydligt och tenderar att leda till ett försämrat utgångsläge för samarbetet.

Betydande arbete har utifrån projektet bedrivits i medverkan med GAP-UL vid införandet av systemstöden Cosmic Link, Cosmic Messenger och tillgången till andra moduler inom Cosmic. Fokus har legat på att möjliggöra att systemen stödjer och möjliggör samarbete utifrån ramen för ViS-dokumenterna så att arbetssätt kan utformas i verksamheter. Vikten av ett helhetstänk har belysts och framgångar har setts när beslut tas i samverkan.

Nya digitala system kommer att behövas i framtidens vård och omsorg, bland annat för att nå målen för nära vård^{30,31}. Att i efterhand lappa och laga har visat sig leda till att resurser

²⁹ [Om implementering \(socialstyrelsen.se\)](#)

³⁰ [God och nära vård - Socialstyrelsen](#)

³¹ [Effektiv och nära vård 2030 - Region Uppsala](#)

inte utnyttjas optimalt och att en personcentrerad och patientsäker hälsa, stöd, vård och omsorg försvåras.

Samverkan behöver beaktas strukturerat för att bättre möjliggöra för arbetsätt i verksamheter när nya systemstöd upphandlas.

1.10 Förslag till fortsatt arbete

Av målbilden för Effektiv och nära vård 2030 - Region Uppsala³² framgår att vården i större utsträckning ska ske inom den nära vården utifrån ett personcentrerat arbetsätt. Professioner inom vård och omsorg behöver ha stöd så att de kan samverka med varandra utifrån individens behov.

Att fortsätta stödja och möjliggöra en evidensbaserad och jämlik implementering av de styrande dokumenten för vård i samverkan och samtidigt främja ett personcentrerat arbetsätt i vård och omsorg är därmed av stor vikt. Nedan listas punkter där projektet har identifierat behov av stöd.

- Stödja nyttorealiseringen av projektets resultat och följa effekterna för att se att projektets resultat tas om hand och om effektmålen uppnås
- Uppföljning av hur ViS-dokumenterna tillämpas behöver ske systematiskt
- Hur ViS-dokumenterna omsätts till arbetsätt
- Följa upp vilka organisatoriska strukturer som bidrar till jämlika förutsättningar och möjlighet att utveckla arbetsätt i samverkan
- Struktur för att samverkan beaktas när nytt systemstöd upphandlas

För att ta vara på den kunskap som inhämtats under projektets arbete föreslås att arbetet övergår till ett länsövergripande genomförandeprojekt. Omfattningen av fortsatt projekt föreslås till 1 år för att stödja implementeringsprocessen. Utifrån nuläge ses att arbetet därefter bör kunna övergå i förvaltning. Struktur för en fortsatt förvaltning föreslås tas fram under nästa fas i projektet.

TL HSVO föreslås fortsatt vara projektägare och en styrgrupp utses för att stödja arbetet ur ett länsövergripande perspektiv.

Projektet föreslås ledas av en projektledare för att skapa struktur, hålla ihop och ge framåt drift i projektets arbete. Denna föreslås ha en nära samverkan med Lokalredaktörer för ViS i Uppsala län, Redaktionsrådet ViS samt GAP-UL.

För att stödja den verksamhetsnära implementeringen behöver en arbetsgrupp utses med representation från respektive förvaltning/huvudman. Representanten behöver vara

³² [Effektiv och nära vård 2030 - Region Uppsala](#)

delaktig/insatt i hur ViS-dokumenterna hanteras inom respektive huvudman. Exempel på person kan vara lokalredaktör eller en verksamhetsutvecklare.

Behov av fortsatt arbete har lyfts till TL HSVO och en process pågår för att identifiera möjlighet till fortsatt projekt med finansiering av statsbidraget, Överenskommelse psykisk hälsa under år 2023.

Överlämning/leverans av projekt

TL HSVO är mottagare av resultatet och tar över ansvaret för nyttorealiseringsen.

Slutrapporten går upp som förslag till beslut till projektägaren 2022-12-09.

Projektets rapporter diarieförs i Region Uppsalas diarium där de förvaras över tid.

Projektets rapporter publiceras även på samverkanswebben³³ för att vara lättillgängliga för alla huvudmän och intressenter.

1.11 Erfarenheter och observationer

Projektet har varit ett agilt och utforskande projekt. Här ses att en förstudie där kartläggning och kunskapsinhämtning ingått hade givit förutsättningar för en från början tydligare arbetsprocess och tydligare projektmål. Projektet ser att en mer hållbar tidsplan och förankringen av nödvändiga resurser hade underlättats om behov identifierats tidigare i processen.

Att projekttiden förlängdes då projektet drevs på deltid 2022 ses som värdefullt för att resultaten har hunnit utformas. Att bedriva projekt i samverkan tar tid och det behöver tillåtas ta tid. Bland annat behöver många aktörer involveras och ge synpunkter under arbetets gång vilket kräver väntetid, ibland på flera veckor, innan nästa steg i arbete kan genomföras.

Projektet har haft stöd i utformande av projektets resultat men det har varit svårt att i referensgrupper få tillräcklig tid och utrymme för att arbeta fram material och få deltagarna insatta i projektets arbetsprocess. För att testa, utvärdera och förbättra material har bredden på referensgrupper varit värdefull. Värde ses av att resurser i form av tid för deltagande i projektarbetet hade varit förankrat från början och inte varit personberoende. Att projektet inte haft någon utsedd projektgrupp kan ha påverkat utfallet. En arbetsgrupp med förankrad tid för deltagande och arbete mellan möten ses som värdefullt i samverkansprojekt, för att alla huvudmän ska representeras i framtagande av material och kunskapsinhämtning under projekttiden.

Projektet är ett länsövergripande samverkansprojekt med projektledare anställd inom Region Uppsala. Då styrgrupp ändrades från AU HSVO till den från början tänkta operativa

³³ [Projekt Implementering av ViS-dokument \(regionuppsala.se\)](https://regionuppsala.se)

styrgruppen fanns bara representation från Region Uppsala. Det har begränsat en likvärdig förankringen under pågående arbete inom alla huvudmän. Här ses att närmare förankring inom Regionen har styrt val av exempelvis mallar och en närmare kontakt med verksamheter inom framför allt Nära Vård och Hälsa. Projektet ser värde av en mer representativ styrgrupp för ett samverkansprojekt.



Bilaga 1. Enkät för kartläggning av befintliga informationsflöden och kommunikationskanaler hos Uppsala läns huvudmän

1. Vilken huvudman i Uppsala län representerar du i tjänsteledningen?
2. Vilken/vilka verksamhet(er) eller förvaltning(ar) representerar du i TL HSVO och svarar du för i enkäten?
3. Kontaktuppgifter vid eventuella följdfrågor
4. Vilka kanaler använder ni för information och kommunikation om ViS dokument?
5. I vilka av era kanaler finns möjlighet till återkoppling och dialog kring ViS-dokument?
6. Finns det en person eller en sammansättning av personer i den/de verksamhet(er) eller förvaltning(ar) du representerar som ansvarar för att identifiera vilka som ska informeras om nya/reviderade ViS-dokument?
7. Finns det andra personer eller grupperingar som stödjer information och kommunikation om ViS-dokument i den/de verksamhet(er) eller förvaltning(ar) du representerar?
8. Vilken funktion eller befattning i den/de verksamhet(er) eller förvaltning(ar) du representerar ansvarar för att omsätta beskriven samverkan i ViS-dokument till lokala rutiner och arbetssätt?
9. Sker uppföljning av lokala rutiner och arbetssätt i relation till ViS-dokument i den/de verksamhet(er) eller förvaltning(ar) du representerar?
10. Upplever du att samverkan fungerar bra i Uppsala län?
11. Är samverkansstrukturen för ViS-dokument känd i den/de verksamhet(er) eller förvaltning(ar) du representerar?
12. Finns rutiner eller andra lokala styrande dokument som beskriver hur ni informerar, kommunicerar, implementerar och/eller följer upp ViS-dokument inom er förvaltning/kommun?
13. Bifoga dokument om du svarat ja på fråga 12 eller har annat dokument som du hänvisat till i dina svar.
14. Vill du tillägga något innan du skickar dina svar och avslutar enkäten?

Bilaga 2. Analys av representanternas, i TL HSVO, svar på enkät bilaga 2.

Analys av svar relaterade till: Information och kommunikation av ViS-dokument	Analys av svar relaterade till: Omsättning till lokala rutiner och arbetsätt samt uppföljning av följsamhet	Analys av svar relaterade till: Kännedom om samverkansstruktur och rutin för hantering av ViS-dokument
<ul style="list-style-type: none"> • Många informations- och kommunikationskanaler hos huvudmännen • Ingen synlig struktur. • Vilken funktion som ansvarar för vad inom dessa kanaler är inte beskrivet • Ansvar är kopplat till person inte funktion vilket skapar en osäker hantering framför allt vid frånvaro/personalomsättning. • Mottagandet till/från huvudmännen ser olika ut. • Risk att vissa berörda inte nås av information och att andra får samma information från flera håll. • Informationsflödet är ej jämlikt inom och till huvudmännen. • Oklart hur alla berörda ges möjlighet att ta del och påverka. 	<ul style="list-style-type: none"> • Går ej att se en struktur som säkrar implementeringen av ViS-dokument för hela huvudmannen/förvaltningen. • Oklart vilken funktion som ansvarar för vad och på vilken nivå av implementeringen • Oklart om lokala rutiner blir framtagna enligt anvisning i ViS-dokument och vilken funktion som säkrar det • Vilken funktion som omsätter beskriven samverkan till arbetsätt hos huvudmännen är oklart eller saknas för vissa personalgrupper hos huvudmannen. • Oklart hur funktioner med olika ansvar inom en huvudman samverkar för att ge medarbetare rätt förutsättning • Många svarar att uppföljning sker men brister syns i samverkan. 	<ul style="list-style-type: none"> • Samverkan upplevs fungera bra men brister syns i verksamheter och individärenden. • Många svarar att samverkansstrukturen är känd men av kommentarer kan utläsas att det verkar finnas brister hos medarbetare. • Inga lokala rutiner eller styrande dokument finns bifogade för hur ViS-dokument hanteras inom en huvudman/förvaltning. • Finns dessa verkar de inte vara kända i verksamheterna. • Personberoende hantering av ViS-dokument • Ej jämbördig implementering till alla medarbetare inom olika verksamhetsområden. • Behov av förenklat språk så dokumenten blir lättare att ta till sig.